

arallegim

Cròniques d'un supervivent del barri xino de Palma

XAVI SERRA

Tres anys després d'*Històries del barri*, Gabi Beltrán i Bartomeu Seguí reprenen les memòries

en vinyetes de l'adolescència del primer. Es tracta d'un viatge en primera persona als carrers bruts del barri xino de Palma, escenari dels primers furtus i baralles, de llargues nits alimentades per *dexdrines* i alcohol i dies forrats d'avorriment i frustració. Però a diferència de tantes cròniques juvenils, aquesta no invoca l'èpica de la rebel·lia sinó la melancòlia de la resignació.

El sentiment que sura en aquestes pàgines és la desesperança de qui se sap atrapat en una vida sense marge de decisió. Beltrán no busca la identificació del lector sinó l'exorcisme personal i el reconeixement implícit que, en aquest laberint de pares absents i afectes trencats, ell va saber trobar la sortida per ser alguna cosa més que la suma dels errors propis i aliens.

Per tant, les drogues, les putes i la delinqüència són només el teló de fons d'una història de supervivència, un viatge al fons de la nit de la Palma quinquè dels 80 on l'únic final feliç és continuar viu i poder explicar-ho. És per això que aquest magnífic còmic no és només el testimoni d'un món ja extingit, sinó l'evidència d'un triomf personal. ♦♦

HISTÒRIES DEL BARRI. CAMINS
GABI BELTRÁN
I BARTOMEU SEGUÍ
ESQUITX/
ASTIBERRI
160 PÀG./18,00 €

En la saó mullada del quitrà

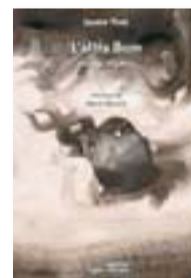
BENET ROSSELL / PAGÈS EDITORS

VÍCTOR OBIOLS

En un moment en què la poesia catalana viu temps feliços, almenys pel que fa a l'exuberant producció –ja vindran, si vénen, crítics futurs a espigolar i sedassar el gra de la palla–, és molt d'agrair que un poeta de la generació dels 70, és a dir, un sènior, faci l'esforç d'endregar i conjuntar allò que creu indispensable i essencial d'una aventura poètica que s'inicià fa més de trenta-cinc anys. Ja l'any 1980, el lector avisat va poder gustar amb fervor un llibre com *Els vels de l'eclipsi*, recull que representava l'eclosió d'una veu que havia despuntat amb *Límit(s)* (1976), i que s'acollia a una poètica poc tran-

sitada per aquests verals, propera als ritmes i al món imatgístic d'un Pere Gimferrer, i hereva, naturalment, no només dels grans clàssics, sinó sobretot de la línia que va de Lautréamont, Breton i Foix fins al vell Ezra Pound, tots ells esmentats programàticament en el gran poema d'inici d'*Els vels de l'eclipsi*, eco intertextual tot ell del *Canto XC* de Pound.

És important, doncs, que els poetes de llarg recorregut facin aquest gest, que, ultra el seu valor subjectiu com a fita de síntesi en el camí fet, té un valor de servei per a les joves generacions de poetes i lectors de poesia (sí!, encara existeix aquesta espècie!), que poden conèixer i contrastar amb la resta una obra altrament de difícil accés per la dispersió

L'ALTRALLUM (POEMES, 1976-2011)
JAUME PONT
PAGÈS EDITORS
150 PÀG./14 €

i migradesa de les primeres edicions. Per si no fos prou, Jaume Pont, professor de literatura a la Universitat de Lleida i crític de vàlua ell mateix, ha elaborat un prefaci, *El mur i la rosa*, que constitueix, de fet, tota una poètica, d'on val la pena extreure les directrius essencials de la seva *quête*, ja que difícilment podria formular-se amb més justesa.

La primera frase és tota una divisa: "La condició irrenunciable d'un poeta és la llibertat de la seva escriptura". Efectivament, Pont ha estat, ho diu més endavant, persistent i fidel a les seves creences. Per raons purament històriques, Pont ha hagut de sentir diversos cants de sirena. No un de menor, diríem, el de la sovint mal anomenada "poesia de l'experiència". El poeta ha estat d'una coherència extrema, no apartant-se ni un punt dels seus pressupòsits inicials. No se li troba ni una sola vel·leïtat en tota l'obra. En aquest sentit, Pont és un "dissident" de les estètiques predominants, i és potser per això, també, que ha fet un camí més aviat solitari.

El conflicte, l'enigma, la bellesa convulsa bretoniana, l'"ésser en estrangeria" de Pound, l'"alteritat" d'Octavio Paz. El llenguatge poètic convertit en una descoberta permanent. Parlem, doncs, d'una poesia de la revolta de l'esperit, una poesia que sacseja la percepció del lector per la potència de les imatges i la capacitat d'al·luciniació que fulgura en l'alquímia lingüística que és capaç de crear, i que desemboca, doncs, necessàriament, des d'una estètica, a una ètica radical.

Pont és implacable amb la institució literària quan no s'està d'afirmar que "el món és molt més ample, més vast, que no pas aquest ninot verbal fill del realisme empobridor, convencional i gregari". Aquest acte poètic entès com a expressió, revelació i coneixement l'acosta a la cerca del místic i a la sacralització del mot. Com deia Segimon Serralonga, l'obscuritat poètica no és una qüestió formal gratuïta, és que només obscurament pot parlar-se de les coses fosques de la realitat i del cor. "Tot ve del silenci, i tot mor en el silenci", afirma Pont: amor i mort, llum i tenebra, paraula i silenci, "a la percaça d'una altra llum". ♦♦

La por darrere del revolt

MARINA ESPASA

d'un casalot o en sentir el grinyol d'una porta mal tancada? Les històries de terror que s'expliquen els nens entre ells han funcionat sempre com a mecanisme exorcista de pànics atàvics, i *La maledicció de Hill House* no n'és una excepció. Pertany al gènere de "casa encantada", perquè tot gira al voltant d'una casa encloçada, humida i fosca que atrapa quatre personatges que s'hi han reunit per descobrir-ne el misteri, però no és una qüestió de sang, decapitacions o garrotades. És que

la casa té una personalitat, i pensa exercir-la.

Aquest és un llibre de Shirley Jackson (1916-1965), l'autora de la inoblidable *Siempre hemos vivido en el castillo* (Minúscula, 2013), i això vol dir que som en un terreny del tot particular: aquesta nord-americana nascuda a San Francisco que avui es considera una mestra del relat de terror tenia un talent que es podria qualificar d'excèntric o, com diu Joyce Carol Oates, un estil "del tot idiosincràtic i inimitable". Per què? Perquè narra les històries –gairebé sempre protagonitzades per personatges al lí-

mit de la salut mental– d'una manera peculiar. A *La maledicció de Hill House* llegim els pensaments de la protagonista, l'Eleanor, barrejats amb la veu del narrador, cosa que no és cap caprici, sinó que prefigura el que aquí no podem explicar. De la mateixa manera que la casa respira, oscil·la i fa marejar els quatre intrèpids "caçafantasmes" (intrèpids jugadors de *bridge* i croquet, tampoc no exagerem), els pensaments de l'Eleanor envaeixen àrees que no haurien de poder envair, i aviat comencem a sospitar que entre ella i la casa hi ha una història pendent.

LA MALEDICCIÓ DE HILLHOUSE
SHIRLEY JACKSON
(TRAD. MARTÍ SALES)
L'ALTRA
256 PÀG./22,50 €

O és entre ella i la mare, morta de fa poc? O entre ella i la Theodora, una descarada que es diverteix provocant l'ànima de càntir, solitària i reprimida que és l'Eleanor?

Biblioteca, sala de jocs, caps de cèrvol, cuinera malcarada, jardiner sospitos, hereu seductor: no falta ni un sol element per emmarcar el món de la narrativa de terror que ha donat tantes obres mestres com els contes d'Edgar Allan Poe i H.P. Lovecraft. Shirley Jackson s'insereix en aquesta tradició de terror psicològic i hi dona un altre pas de rosca: "Només existeix una jo, i és tot el que tinc. Odio veure com em dilueixo i em desfaig i em disgrego fins a viure només en una meitat, la meua ment". No és una por tan desconeguda, aquesta, oi? ♦♦